

Lage waterstand brengt sportveldenbouwers water tot aan de lippen

Aanvoerproblemen: een probleem van iedereen

Sneeuw en kunstgrasvelden gaan niet echt samen. Maar hebt u plannen om komend jaar een kunstgrasveld te laten aanleggen, dan kunt u maar beter hopen op een lange strenge winter.

Auteur: Guy Oldenkotte

 5 min. leestijd

historisch laag stond. Daardoor moesten de bouwers extra onderhandelen met de opdrachtgevers over de vraag wie er opdraait voor de extra kosten. 'Het is een gevoelig onderwerp', erkent ook Rutger Schuijffel van CSC Sport. 'De enige sector die garen spint bij de lage waterstand is de scheepsvaart'. Doorgaans kan er in één scheeps-lading voldoende zand, lava of Granulight bij de locatie van een sportveld in aanbouw gebracht worden. Door de lage waterstand was het echter voor veel schepen niet mogelijk om dat tonnage in één schip te krijgen. 'Opeens hadden we vier schepen nodig om alles aangevoerd te krijgen voor een project', merkt Bos op. 'Onze conculega's hadden te maken met hetzelfde probleem, terwijl veel schippers uitgerekend in die periode met vakantie gingen. Er was dus een enorme vraag naar extra schepen, terwijl het aanbod minder was dan normaal.' Voor veel essentiële grondstoffen voor kunstgras sportvelden moest daarom plots anderhalf keer zoveel worden afgerekend.

Gezamenlijk probleem

Volgens Steve Wolfert van H&B Grondstoffen, een grote leverancier van lava voor verschillende aannemers, steeft zijn bedrijf een levertijd van maximaal twee weken na. 'Maar dat hangt ervan af of er genoeg op voorraad is, of er een schip is die dat kan transporteren, of dat schip geladen kan worden en of er voldoende water in de rivieren is om de hele lading in één keer te vervoeren.' Alsof dat nog niet genoeg knelpunten zijn, wijst Wolfert erop dat aannemers ook strakke planningen hanteren, waardoor de schepen een beperkte tijd hebben om af te meren. 'Vanwege de strakke planning zijn de sportveldenbouwers erg precies met de dag waarop wij kunnen afleveren.'

De bouwers houden dus weinig ruimte in hun planning om flexibel in te spelen op de omstandigheden. Dergelijke luxeposten waren de eerst slachtoffers in de prijzenslag bij de aanleg van kunstgrasvelden.

Vanwege die drukke planning en de weersgevoeligheid van het project kunnen aannemers zich ook weinig vertraging veroorloven bij de aanleg van een kunstgrasveld. 'Bij ons begonnen de problemen half juli te spelen, waardoor we op een aantal projecten enkele weken vertraging opliepen', zo herinnert Bos zich. Nu bij veel gemeenten de laatste hand wordt gelegd aan de budgetten voor de aanleg van kunstgrasvelden voor komende zomer, benadrukt zowel Bos als Schuijffel de noodzaak om extra financiën voor dit soort problemen in te calculeren. 'Het UAV 2012 schrijft voor dat een toeslag die niet door

AFTER ZEMBLA

de opdrachtnemer was voorzien op het moment van inschrijving, verrekend kan worden. Maar er zijn van die slimmeriken die in hun aanbesteding opnemen dat een laagwatertoeslag niet is toegestaan', zo beklagt Rutger Schuijffel zich. 'Historisch gaat het om een heel korte periode waarin de prijs één à twee euro per ton omhooggaat. Dat kunnen de sportveldenbouwers nog wel opvangen. Maar dit jaar was het veel erger en ging het om bedragen van rond de tienduizend euro op een project.' Begin december was die laagwatertoeslag zelfs opgelopen tot tien euro. 'Een record', zegt Steve Wolfert.

Net als Schuijffel zet ook Gosewin Bos vraagtekens bij de houding van gemeenten die menen dat die extra kosten volledig voor rekening van de aannemer zijn. 'Wij hebben op tijd materiaal besteld', zo verweert Bos zich. 'Normaal heb je één of twee weken een lage waterstand. Daar kunnen we omheen plannen. Dit jaar was echter heel extreem.'

Toch kijken de meeste
veldenbouwers
met gemengde gevoelens
terug op die periode

Nauwelijks een alternatief

Volgens Schuijffel en Bos is er geen alternatief voor aanvoer over het water om lava, zand of Granulight op locatie te krijgen. Dat veel van het materiaal uit Duitsland moet komen, maakt het probleem complexer. 'Afgelopen zomer hebben we even E-bodemassen per trein uit Duitsland laten komen, maar uiteindelijk blijft vervoer over water de goedkoopste oplossing. Het volume dat in Nederland wordt verbruikt, is onmogelijk per as te vervoeren', zegt ook Sherwin Heide van K3Delta, één van de grootste grondstoffenleveranciers van Nederland. Ook Steve Wolfert van H&B Grondstoffen ziet weinig opties om eventuele toekomstige problemen te omzeilen. 'Transport van lava kan ook per vrachtwagen, maar dat hangt sterk af

Afgelopen zomer is er een recordaantal kunstgrasvelden aangelegd. Voor voetbal alleen al liep de teller op tot zo'n 250 kunstgrasvelden die gerenoveerd werden of nieuw werden aangelegd. Een gunstige ontwikkeling voor de sportveldenbouwers, zou men zo zeggen. Toch kijken de meeste veldenbouwers met gemengde gevoelens terug op die periode. 'Mede dankzij het mooie weer is het ons dit jaar gelukt om vrijwel alle projecten tijdig af te werken. Tegelijkertijd was dat warme, droge weer ook de reden dat wij veel problemen hebben gehad met de aanvoer van lava en zand, waardoor we op veel projecten alle zeilen moesten bijzetten', stelt Gosewin Bos van Antea Sport. Bos doelt daarmee op vertragingen als gevolg van de lage waterstand in de grote rivieren. De grote vraag naar water in een periode waarin de grote rivieren niet of nauwelijks werden aangevuld, had tot gevolg dat het peil op veel plaatsen

We hebben nu al elk jaar twee tot drie weken waarin de waterstand problemen oplevert

van de plaats in Nederland waar we moeten leveren. Veel sportveldenbouwers willen hun lava op dezelfde dag aangeleverd krijgen. Dat kan alleen wanneer we per schip kunnen leveren.' Het is ook de vraag hoe gelukkig de omgeving en de opdrachtgevers zijn als er één of meerdere dagen vrachtwagens door de straten denderen.

Rutger Schuijffel

Gosewin Bos

Hoewel er jaarlijks tientallen hockey-, voetbal- en rugbyvelden en tennisbanen op deze bodemmaterialen worden aangelegd, is het niet mogelijk om in Nederland voldoende materialen op voorraad te houden. 'Daar is simpelweg geen ruimte voor', merkt Wolfert op. 'Daar zijn de marges te klein voor. De dubbele overslag maakt het erg duur; er komen dan zomaar enkele euro's per ton bij', zo merkt Heide op. Voor H&B Grondstoffen geldt nog een ander probleem. 'Er worden zoveel verschillende soorten lava gebruikt, dat het voor ons niet te doen is om alles op voorraad te hebben', stelt Wolfert.

Samen aan een oplossing werken

Allen menen dat ook de gemeenten moeten aanschuiven in de zoektocht naar een oplossing om problemen in de toekomst te ondervangen. 'We hebben nu al elk jaar een periode van twee tot drie weken waarin de waterstand problemen oplevert. Met het oog op de klimaatveranderingen acht ik de kans groot dat we in de toekomst vaker te maken krijgen met langdurige periodes waarin de aanvoer over water stilligt omdat er onvoldoende water in de rivieren is', zegt Bos. 'Maar dat is niet te plannen. Als we daar bij aanbestedingen standaard rekening mee zouden houden, betalen alle opdrachtgevers deels onterecht extra kosten.' Steve Wolfert merkt daarbij op dat 2019 extreem was. 'In de afgelopen elf jaar heb ik dit nog nooit meegemaakt.' Om aan te geven hoe snel de situatie kan veranderen, wijst hij op de waterstanden van eind november en begin december. 'Eind november stond er nog maar 92 cm water in de

grote rivieren. Eén week later was dat peil naar 2,92 m gestegen.'

Toch heeft Gosewin Bos zich, net als veel andere sportveldenbouwers, geërgerd aan gemeenten die zich weinig aantrokken van de overmachtssituatie en deze zomer toch besloten boetes te innen voor late oplevering. 'Het moet voor iedereen duidelijk zijn vast te stellen wanneer er sprake is van laagwater.' Bos pleit ervoor om per project een stelpost op te nemen waaruit de meerkosten voor

Toch heeft Gosewin Bos zich, net als veel andere sportveldenbouwers, geërgerd aan gemeenten die zich weinig aantrokken van de overmachtssituatie en die deze zomer toch besloten de boetes te innen voor late oplevering

Sherwin Heide

We hebben nu al elk twee tot drie weken waarin de waterstand problemen oplevert

problemen als gevolg van laagwater betaald kunnen worden. 'Die stelpost kan dan worden meegenomen in de begroting. Dat is het eerlijkste.'

Rutger Schuijffel merkt op dat er ook meer gekeken kan worden naar wat er beschikbaar is in de directe omgeving. 'Gemeenten moeten veel meer een vinger aan de pols houden in hun eigen gemeente en bij buurgemeenten. Wanneer ergens een veld wordt geruimd, kan de lava van dat veld prima in een nieuw project worden verwerkt.' Hij noemt dat een typisch voorbeeld van de circulaire economie.

Beter plannen

Gemeenten kunnen ook bijdragen door hun projecten beter te plannen en te accepteren dat werkzaamheden ook buiten de zomerperiode worden uitgevoerd. 'De meeste werkzaamheden worden nog altijd in de maanden april, mei en juni aanbesteed, waarbij verwacht wordt dat de veldbouwers ze in juli en augustus uitvoeren. Dit jaar hebben we het net gered, maar vroeg of laat gaan we vastlopen', stelt Bos. Rutger Schuijffel is het met hem eens. 'Gemeenten zullen veel meer moeten kijken naar een betere spreiding van hun agenda.' Eerder dit jaar besprak Fieldmanager het idee om vooral renovaties buiten de normale periode uit te voeren. 'Door goed te plannen en met voldoende mankracht aan een project te werken, kunnen wij de toplaag van een kunstgrasvoetbalveld binnen twee weken vervangen. Dat zou betekenen dat je vandaag thuis speelt, volgend weekend uit, en het weekend erop al op het nieuwe veld terecht kunt om thuiswedstrijden te spelen', zei Gosewin Bos destijds. Het enige probleem is dan nog dat de gemeente en club de activiteiten op dat veld tijdelijk elders moeten onderbrengen.

Het is een idee waar ook Sherwin Heide oren naar heeft. 'De prijsstijgingen die veel sportveldbouwers de afgelopen zomer onverwacht hebben ervaren, zijn een goed voorbeeld van de traditionele marktconsequentie van vraag en

aanbod', zo merkt hij op. Dit kan alleen beter gemanaged worden door de kwetsbaarheid te verminderen.

Het is nog te vroeg om te weten of een lage waterstand Nederland ook in 2019 in de problemen zal brengen. 'Veel zal afhangen van de neerslag en de hoeveelheid sneeuw op de plaatsen waar de grote rivieren beginnen', zo merkt Gosewin Bos op. 'Het kan weken of maanden duren voordat dat water uiteindelijk in Nederland komt.' Als het aan Bos, Schuijffel, Wolfert en Heide ligt, kan de winter dus niet snel genoeg beginnen. En zij zijn niet de enigen die er zo over denken. Begin november bleek dat zelfs de Pakjesboot van Sinterklaas nog altijd niet overal kon aanmeren. Gelukkig werd op 7 december code groen gegeven, wat aangeeft dat de grote rivieren voldoende water bevatten om weer ongehinderd te kunnen varen.

2018 was in vele opzichten een extreem jaar. De verwachting is dat het aantal projecten in 2019 alleen maar verder gaat toenemen. Zolang gemeenten en aannemers blijven kibbelen over wie wat moet compenseren, zal de druk vooral op de kunstgrassportveldenmarkt blijven. In dat geval zijn de schippers de lachende derden.